

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU:

Wartość	Definicja wartości	Przykładowe treści edukacyjne związane z wartością
1. Szacunek	Szacunek to stosunek do innych osób, którego nieodłącznym elementem jest grzeczność połączona z troską o uczucia drugiej osoby.	<ul style="list-style-type: none"> • odnoszenie się z szacunkiem do innych, • poszanowanie cudzej własności, • docenianie innych, • wyrażanie uznania;
2. Dobre maniery Kultura	Sposób bycia zgodny z przyjętymi zasadami, normami społecznymi.	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie zasad savoir vivre'u (zachowania odpowiedniego do sytuacji), • poszanowanie własnej godności poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – używanie kulturalnego słownictwa, – dotrzymanie słowa, – dbanie o wygląd (czystość osobistą, stosowny ubiór);
3. Przyjaźń Koleżeństwo Uprzejmość Życzliwość Zaufanie	Przyjaźń to bliski i równoprawny związek pomiędzy osobami, którego nieodłącznymi elementami są: uprzejmość, życzliwość, sympatia, szczerość, zaufanie, gotowość niesienia pomocy oraz dążenie do przebywania razem i czerpania z tego przyjemności.	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie znaczenia słowa przyjaźń, • umiejętność nawiązywania i podtrzymywania przyjaźni, • rozwiązywanie sytuacji problemowych między przyjaciółmi, • bycie uprzejmym dla innych, • umiejętność mówienia komplementów,

		<ul style="list-style-type: none"> • niekrytykowanie innych podczas ich nieobecności, • dochowanie tajemnicy, • dotrzymywanie słowa • wspieranie się nawzajem;
--	--	--

4.	<p>Zdrowie Odżywianie</p> <p>Sprawność fizyczna</p>	<p>Zdrowie to stan fizycznego, psychicznego i społecznego dobrostanu, w którym wszystkie funkcje organizmu przebiegają prawidłowo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o swoje zdrowie i bezpieczeństwo, • ograniczenie jedzenia słodczy, • próbowanie nowych potraw, • ograniczenie oglądania telewizji i gry na komputerze, • wizyty kontrolne u lekarza, • aktywny wypoczynek;
5.	<p>Prawda Uczciwość</p> <p>Sprawiedliwość</p> <p>Szczerowość Otwartość</p>	<p>To zachowanie etyczne zgodne z przyjętymi zasadami, mówienie prawdy bez względu na okoliczności, rzetelność, nieprzywłaszczanie sobie cudzej własności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczciwość wobec siebie: <ul style="list-style-type: none"> – przyznawanie się do błędu, – mówienie prawdy, – obiektywna samoocena, • uczciwość wobec innych: <ul style="list-style-type: none"> – bycie szczerym, mówienie prawdy, • uczciwość w obliczu faktów, zjawisk, spotykających nas problemów: <ul style="list-style-type: none"> - przedstawianie faktów, – nieprzywłaszczanie sobie cudzych rzeczy, – oddawanie pożyczonych rzeczy, • umiejętność sprawiedliwej oceny w sytuacjach konfliktowych, • przestrzeganie zasad w grach i podczas zawodów;
6.	<p>Odpowiedzialność</p>	<p>Obowiązek moralny, rzetelne wypełnianie swoich obowiązków, ponoszenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialność za: <ul style="list-style-type: none"> – swoje zdrowie i bezpieczeństwo,

<p>Bezpieczeństwo Opiekuńczość Oszczędność Troska Troskliwość</p>	<p>konsekwencji własnych wyborów i zachowań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – swoje czyny, – przestrzeganie obowiązujących zasad, – wypełnianie obowiązków, – młodsze rodzeństwo, kolegów, – hodowane zwierzęta i uprawiane rośliny, – własne kształcenie i rozwój, – własne i wspólne rzeczy, – środowisko i Ziemię;
<p>7. Odwaga Rozwaga</p>	<p>Odwaga to śmiała, świadoma postawa wobec niebezpieczeństwa, podejmowanie decyzji służących dobru, przeciwstawianie się złu. Wypowiadanie się i postępowanie zgodnie ze swoimi przekonaniem, bez względu na okoliczności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnianie dobra od zła dzięki poznawaniu różnych postaci literackich, • akceptacja zmian – adaptacja do warunków pedzskolnych, rozstanie się z rodzicami, • wygłaszanie swoich poglądów bez względu na poglądy innych, ale tak by nikogo nie ranić, • odróżnianie odwagi od brawury prowadzącej do niebezpieczeństwa, • obrona słabszych i tych, którym dzieje się krzywda, • podejmowanie nowych wyzwań, • mówienie prawdy, w sposób nienaruszający godności innych osób, • pokonywanie nieśmiałości;
<p>8. Szczęście Optymizm Humor Radość</p>	<p>Uczucie zadowolenia, radości, wewnętrznej harmonii i spokoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie pozytywów każdej sytuacji, • umiejętność cieszenia się małymi rzeczami, • dostrzeganie pozytywnych zdarzeń każdego dnia, • dążenie do poznawania swoich mocnych stron i ich wzmacniania, • rozumienie znaczenia poczucia humoru, • odróżnianie humoru od ironii,

		<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie, że humor nie powinien nikogo ranić;
--	--	---

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

I. Założenia teoretyczne programu

9.	Miłość Rodzina Patriotyzm	Głębokie uczucie, silna więź.	<ul style="list-style-type: none"> ● okazywanie miłości bliskim, ● celebrowanie świąt rodzinnych, ● przygotowywanie występów dla rodziców i dziadków, ● przygotowywanie upominków dla bliskich z okazji ich świąt, ● znajomość symboli narodowych, ● szacunek dla symboli narodowych, ● poznawanie historii swojej miejscowości, jej zabytków, charakterystycznych miejsc, ● poznawanie historii swojego kraju, ● znajomość najważniejszych postaci z historii, odczuwanie dumy z ich osiągnięć i wkładu w naukę, kulturę i historię światową;
10.	Dobro Dobroczynność Pomoc	Poprawność czynów i zachowań człowieka – zachowania i postawy, które są pożądane, działanie zgodne z wartościami moralnymi.	<ul style="list-style-type: none"> ● odróżnianie dobra od zła dzięki przykładom z literatury, filmów, ● dzielenie się z innymi, ● pomoc potrzebującym, ● udział w akcjach charytatywnych, ● przeproszenie i zadośćuczynienie za wyrządzoną komuś przykrość, ● pomoc młodszym kolegom i tym, którzy gorzej radzą sobie z pewnymi umiejętnościami;
11.	Piękno Piękno przyrody	Pozytywna wartość estetyczna, ideał estetyczny – coś, co zachwyca.	<ul style="list-style-type: none"> ● wrażliwość na piękno: przyrody, muzyki, sztuki, słowa,

	<p>Ochrona przyrody</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● dbanie o estetykę otoczenia, ● rozumienie, że każdemu może podobać się coś innego, ● rozumienie znaczenia piękna duchowego, ● rozumienie, że wygląd nie może być kryterium oceny drugiego człowieka, ● tworzenie piękna i dbania o nie, np. tworzenie wytworów plastycznych, sadzenie roślin, ● szacunek dla przyrody (nieniszczenie roślin, dbanie o środowisko życia zwierząt), ● szacunek dla planety (wdrażanie do zachowań proekologicznych);
<p>12.</p>	<p>Mądrość Ciekawość Dociekliwość Rozwój Uczenie się Wiedza Wiara w siebie</p>	<p>Mądrość to umiejętność wykorzystania wiedzy nabytej w toku uczenia się lub doświadczenia życiowego, to rozsądek, rozważność oraz umiejętność dostrzegania złożoności zjawisk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ciekawość świata, ● krytyczne podejścia do różnych informacji, ● szacunek dla mądrości, ludzi mądrych, ● skromność, ● poznawanie mądrości ludowej na podstawie przysłów, ● ustalanie priorytetów, ● zdolność przewidywania skutków podjętych decyzji i swoich działań, ● właściwe podejście do błędów jako czegoś naturalnego na drodze do sukcesu;
<p>13.</p>	<p>Kreatywność Pomysłowość Wyobraźnia</p>	<p>Zdolność do niestereotypowego myślenia i działania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● umiejętność formułowania problemów, zadawania pytań, ● szukanie oryginalnych, niestandardowych rozwiązań problemów ● lub zadań, ● szanowanie pomysłów innych

			<p>dzieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● otwartość na nowe idee, rzeczy, ● pomysłowość w konstruowaniu budowli z klocków, ● wykonywanie prac plastycznych rozwijających kreatywność, ● poszanowanie dla indywidualizmu, ● postrzeganie błędów jako drogi do odkrywania nowych rzeczy, odnajdywania nowych rozwiązań;
--	--	--	--

14. Wolność	Brak przymusu, możliwość działania i wyboru zgodnie z własną wolą.	<ul style="list-style-type: none"> ● dokonywanie samodzielnych wyborów (adekwatnie do wieku dziecka), ● odczuwanie i ponoszenie konsekwencji swoich wyborów, ● zachowanie szacunku dla innych, ● niekrzywdzenie innych, ● samodyscyplina, ● szanowanie przestrzeni prywatnej innych osób;
15. Tolerancja Akceptacja	Poszanowanie poglądów, wierzeń, upodobań, obyczajów różniących się od naszych.	<ul style="list-style-type: none"> ● szacunek dla odmienności, ● akceptacja innych poglądów niż własne, ● dostrzeganie, że te same wydarzenia są oceniane inaczej przez różne osoby, ● zauważanie, że każdy lubi coś innego i coś innego mu się podoba, ● szanowanie potrzeb innych osób (potrzeby odpoczynku, zabawy itp.), ● szanowanie praw innych osób,

			<ul style="list-style-type: none"> ● rozumienie, że ludzie o różnym kolorze skóry, pochodzeniu, wyznawanej wierze mają takie same prawa i są sobie równi;
16.	Wytrwałość Pracowitość Samodzielność Duma z pracy	Konsekwentne dążenie do celu.	<ul style="list-style-type: none"> ● wywiązywanie się ze swoich obowiązków, ● radzenie sobie z pokonywaniem trudności, ● walka z własnymi ograniczeniami, ● wytrwałość w wypełnianiu zadań i podjętych zobowiązań, ● wytrwałość w samorozwoju, ● szacunek dla wytworów pracy innych, ● okazywanie szacunku dla pracy innych ludzi (dbanie o porządek, sprzątanie po sobie), ● uczenie i zachęcanie do samodzielności, ● umiejętność planowania własnych działań;
17.	Życie Odpoczynek Zabawa	Zachowanie równowagi i harmonii między pracą a odpoczynkiem.	<ul style="list-style-type: none"> ● szanowanie własnego zdrowia, ● wdrażanie do zachowań gwarantujących bezpieczeństwo, ● rozumienie, że najpierw należy wykonać swoje obowiązki, a potem jest czas na przyjemności, ● umiejętność komunikowania potrzeby odpoczynku, ● samodzielne organizowanie sobie czasu wolnego, ● dostrzeganie pozytywnych aspektów codziennego życia, ● umiejętność cieszenia się z małych rzeczy, ● rozumienie, że trudne emocje są czymś naturalnym, ● radzenie sobie z trudnymi emocjami;
18.	Empatia Wrażliwość	Umiejętność rozumienia emocji innych osób, przyjęcia ich punktu widzenia.	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznawanie i nazywanie różnorodnych emocji u siebie i innych osób, ● umiejętność rozumienia emocji i sytuacji, w jakich są one odczuwane,

		<ul style="list-style-type: none"> ● uczulenie na krzywdę innych ludzi i zwierząt na podstawie literatury, ● pomoc osobom niepełnosprawnym i tym, którym dzieje się krzywda lub są w trudnej sytuacji, ● udział w akcjach charytatywnych, ● rozumienie, że zwierzęta też odczuwają emocje i ból, ● dokarmianie zwierząt, ● komunikowanie swoich potrzeb i rozumienie potrzeb innych osób;
--	--	---

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

I. Założenia teoretyczne programu

19. Tradycja	Przekazywanie z pokolenia na pokolenie obyczajów, za- chowań, norm społecznych i wierzeń.	<ul style="list-style-type: none"> ● poznawanie i kultywowanie tradycji swojego regionu i kraju, ● szacunek dla tradycji, tworzenie i kultywowanie tradycji przedszkolnych;
20. Współpraca	Umiejętność pracy w grupie w celu realizacji wspólnych zadań.	<ul style="list-style-type: none"> ● radzenie sobie z trudnymi emocjami w sposób zgodny z przyjętymi normami, ● rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy, ● szukanie kompromisów, ● umiejętność słuchania innych, ● umiejętność przeproszenia i zadośćuczynienia za wyrządzoną przykrość, ● przestrzeganie zasad w grach i zabawach, ● cierpliwe czekanie na swoją kolej, ● umiejętność sprawiedliwej oceny w sytuacjach konfliktowych, ● współodpowiedzialność za funkcjonowanie grupy przedszkolnej, ● solidarność grupowa.